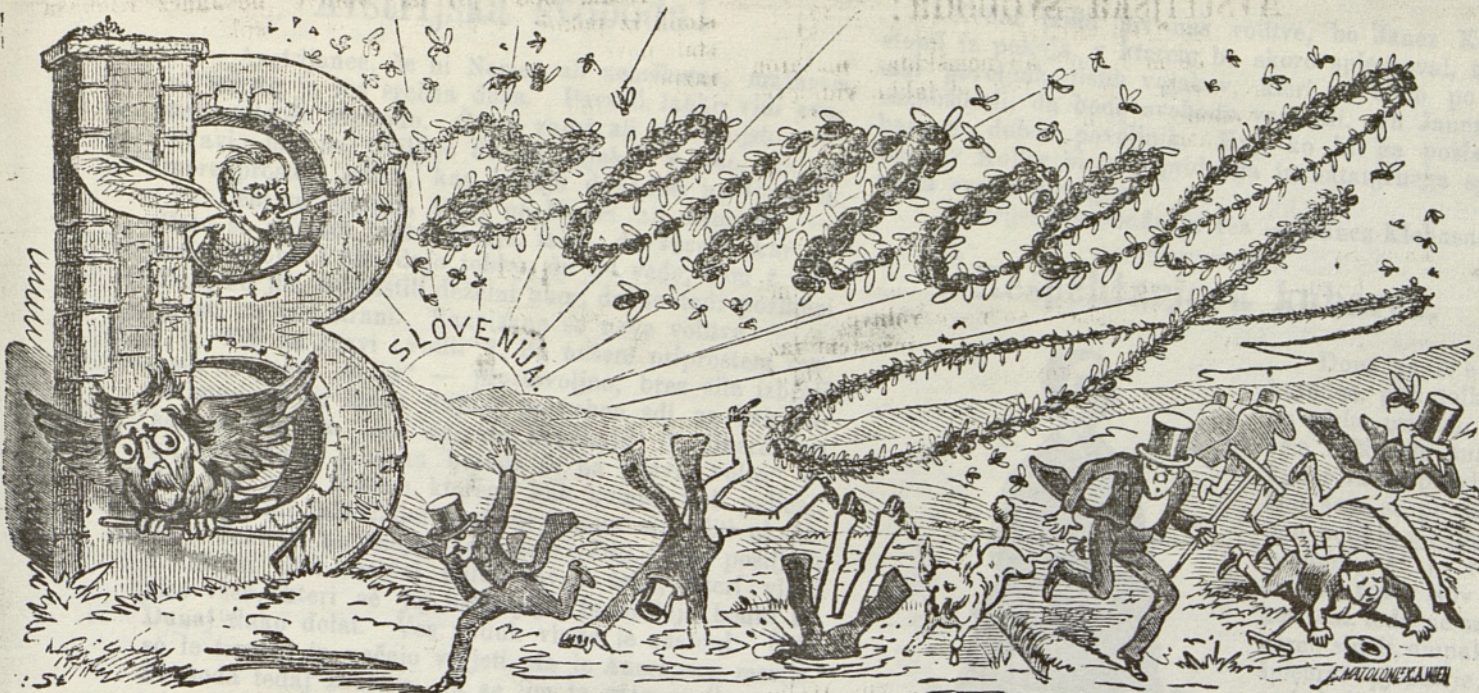

Letnik IV.

v lažnjivi obleki.

Št. 6.

Izhaja po **dvakrat na mesec** v Ljubljani, kedar ga prebere in ne konfiscira policija. — Velja **celo leto 3 gold., pol leta 1 gold. 50 kr. in četrť leta 80 kr.** za vsacega brez ozira na stan, osebo in narodnost. — Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 15 kr. v administraciji. Vredništvo in opravišstvo (administracija) je na velikem trgu hiš. št. 3 v prvem nadstropji na ulice. Tam se sprejema denar.

☛ Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Nezadovoljen kmetič.

(Podučna povest za ljudstvo.)

Je bival kmetič priden res
V prav borni hišici,
Ki komaj s težkim delom je
Svoj kruhek služil si.
Ko zjutraj se napočil dan,
Pri delu bil je že Boštjan;
Predno zvečer iz polja pride,
Za goro solnce že zaide.

„Za delo vstvarjen človek vsak,
Tak pismo govori;
Sejati mora kmetič si,
Da kaj mu dozori.
A vendar kaj pomaga to,
Če živež, davki vse požró!“
Tako naš kmetič rad zdihuje
In nad gospódo se huduje.

„Kaj mara mestni debeluh,
Ki vsega dost ima!
Pečenke, vina, kar le če,
Nameče se do dna.
Ima denarja kakor zlod,
Ki vsaki dan ga kopat hod’!
Na kmetih ni ga gospodarja,
Da bi imel zadost denarja“.

Tak se grozi ubog Boštjan,
Si briše pot z roko,
Ki teče po obrazu mu,
Ker sekal je drevo.
Na enkrat se približa mož,
Ves sivih las in star po kož’,
Se mirno pred Boštjanom vstavi,
Pogleda ga, prijazno pravi:

„Ni mar po volji tvoj ti stan,
Ši boljšega želiš?
Mar po bogastvu, prašam te,
Denarji hrepeniš?
Jaz sem v resnici tak bogat,
Da vsega ti zamorem dat’.
Odkri mi svoje srčne želje,
Pomagat’ ti mi bo veselje“.

Poklekne kmetič zdaj na tla,
Ni ravno bil boječ,
„Oh starček sivi, kar želim,
Ne upam si skor reč’!
Lahko me srečnega storiš,
Če to mi milost dodeliš,
Da, kedar v žep mi roka zaide,
En krajcarsam v njem vselej najde“.

„To je pohlevna prošnja res“,
Mu reče stari mož.
„Dovoljena naj bode ti,
Ak potem srečen boš.
En krajcar s žepa, nikdar več,
Boš mogel naenkrat izleč’,
A žep ne bo ti nikdar prazen“.
Izrekiš zgine mu prikazen.

Zdaj kmetič urno seže v žep,
Izleče ves vesel,
Kakor obljubil mu je mož,
En krajcar, eden, cel.
Domu k ženi hitro gre,
Kar se zgodilo mu, pové.
Potem v dokaz, da se ne laže,
En krajcar hitro jej pokaže.

A žena, kakor ženske sploh,
Nad njem koj zareži:
„Ti butec si in butec boš,
Pomagat’ tebi ni.
Je kje na svetu tak bedak!
Na tvojem mestu bi bil vsak
Najmanj stotak si izgovoril,
Zakaj ti nisi tega storil?“

„Ej kaj stotak! Saj soldov sto
Goldinar tudi dá.
Če sežem v žep sto tisučkrat,
Bogata sva oba“.
Zdaj kmetič segat’ v žep začne,
Po mizi soldov polno vse.
A žena mu jih pridno šteje,
Da v prsih se srce jej smeje.

„No vidiš, Neža, vreden kup
Je marsikak stotak.
Bom jutro v mesto peljal ga,
Dobil kak tisučak“.
Tako počenja celo noč,
Ko pa se zjutraj dan napoč’,
Konjiča v težek voz napreže,
Ter s soldi jo prot’ mestu vreže.

Uradniki ga v mestu res
Po strani gledajo,
Na zadnje pa mu lep papir
Za krajcarje dajo.
Mož bankovce v žep vtakne vse,
Potem životnik si zapne,
Ne reče tebi nič, ne meni,
Domu se pelje k svoji ženi.

(Dalje prihodnjič.)

Avstrijska svoboda!

Avstrijanec, če ni Nemec ali nemškutar, mažaron ali lahon, je res srečna duša. Povsod lahko vidi cve-teti najlepšo svobodo. Če ni zaprt ali v sodnijski preiskavi, mu pa pošljejo do 30 vojakov v hišo, da se more prosteje gibati, kar kažejo dogodbe na Českem.

Čehi so Slovani, toraj ne Nemci ali nemčurji. — Zato so pa tudi srečni ljudje, tako, da veselja kar jokajo. Svobode jim dajo toliko, da ne vedo, kam ž njo. Zdaj so jim razpustili deželni zbor, da so tudi poslanci prosti na vse strani. Razpisane so nove volitve.

Kaj se pravi „voliti“? Po našem priprostem razumu se pravi „voliti“ — prostovoljno, brez sile izbrati si koga, ki se komu najbolj sposoben zdi za kak posel, do kterega ima največe zaupanje. V liberalnem ali svobodnem pomenu besede se pa pravi „voliti“ — dati svoj glas tistemu, kterega kak komité, kak policaj, kak brič ali kak vladni komisar ponuja ali voliti ukaže.

Čehi pa ne znajo, ne umejo voliti. Oni pošiljajo v deželni zbor večidel nalaš ravno take, kateri vladi niso všeč, kateri se jej ustavljajo in nočejo hoditi na Dunaj tlako delat. Ves poduk vlade je zastoj. Čehi so le firmasti in nočejo verjeti, da je Auersperg mesija. Svoboda tedaj zaliteva, da se jim ta vera s silo vcepi.

Trdovratnim šibo ali kar je eno in isto, po 30 ali še več prav izstradanih in požrešnih vojaških trebuhov v hiše, kateri naj jih tako dolgo obsedajo, da bodo postali svobodomiselní in potem v senci bodalov in svetlih pušk prostovoljno volili poslance, ktere jim vlada nastavlja, ne pa tistih, ktere bi sami radi.

Čehi so pa tudi strašno predrzni in siloviti. Kar v celih trumah po 1 ali 2 napadajo česke ustavoverne posestnike ter jim žugajo s prošnjami in prijateljskim podukom, da bi jih pripravili do tega, da bi ne volili vladnih ponujalcev. Če s tem žuganjem nič ne opravijo, druhali mirno odidejo, da, še celó kri je že tekla, in sicer v krčmi, kamor se je taka druhal pripodila in si ukazala zaklati — par piščancev.

Tako grozovito se obnašajo Čehi. General Koller, deželni načelnik, ne more drugače, kakor da pošlje takim rogoviležem in nevarnim ljudem krdelo vojakov v hišo, da so potlej pri miru. Ti vojaki niso gospodarju ravno zmiraj za petami, tudi mu ne branijo jesti, če njim kaj ostane, ravno tako smé vodo piti, spati itd., če ima v svoji hiši še kaj prostora. Ko bi ga precej obesili ali vstrelili, bi se vé da, tega ne mogel.

Prav prijetno je res življenje na Českem — za Čeha. Ne manjka se mu takih, ki mu pomagajo pojedati to, kar si je prej sam zaslužil in prihranil. Tatu se mu kmalo ne bo bati, ker tat ne mara za prazne hrame; tudi njega ne bo nihče vkradel, tega varuje ga častna vojaška straža.

Mi Slovenci še ne vemo prav, kaj je svoboda. Mi se lahko smejamo, razen Jančeanov, kateri so že nekoliko občutili sladkost in prijetnost vojaške eksekucije ob času slavnega vladarja še slavnejšega grofa Auersperga v Litiji. Ako postane ta veleslavni junak kranjski deželni predsednik, potem se tudi mi smemo nad-jati, da nam dá pokusiti tisti sad, kterega zdaj rodi svoboda na Českem, če ne bomo pridni. Prave svobode še ni pri nas, ker je zdaj na Českem, na dveh krajih pa ne more biti, ker ni dosti vojakov.

„Prav se jim godi, Čehom, zakaj pa ne volijo družega, kakor deklarante?“ Tako se je grozil Janez Klobasa, kateri je menda svoje žive dni bil že v pokoji, kajti ni bilo še slišati, da bi se bil v kaki vojski posebno izkazal.

In Janez Klobasa ima prav, zato pa voli nemškutarje, in ker Janez Klobasa zmiraj nemškutarje voli, ima zmiraj prav.

6/2
Kedar bodo pri nas volitve, bo Janez Klobasa stopil iz pokoja, v katerem bo skoro splesnoval, ter postal poveljnik tistih vojakov, kateri se bodo po hišah razpošiljali, da bodo svobodo varovali. In Janez Klobasa bo dober poveljnik. Kaj, ko bi ga poslali na Česko? Koller bi imel pridnega in natančnega spolnovalca svojih poveljev.

Avstrijska svoboda je res — Janez-Klobasasta.

Rešpehtarjova kuharica.

Dons pa le en par besedec, glih tolk, de po pirhe pridem. Zdaj sem v Novem majstu, koker tukej pravjo. — Dol sem se po ajzenpon peljala z enim gospodom, k' je rekel, da gre tud' v Nov mest ket jest, tode ne za kuhareo služit, ampak rešpicerat pjontarje, če so kej sloveniš ksindel, če kakšne sloveniš burklje tribajo. Tajč so glih tako govorili, koker jest, zato sva se pa lohka zastopila.

Med potom, mende v Iltij so se mi zgubili in v moj kupon je per-

šla ženska. K' sva se jele pogovarjat, sem zvedla, da je tud' kuharica in de gre v Kozje tam na Štajarskem nek, kaj jest vem, kje? Samo tolk mi je povedala, da je tud' v Kozjem dost meškutarjev, kar se vid' na dim, k' še zdaj nad Kozjem leži od lanskega strelanja, k' je bil nek Janežič za abortnarja zvoljen. Druzga pa ni nič povedala, menda že sama ni nič vedla, zato k' ženske vse povdó, kar vedó.

Pa kaj bom pravla od rajže, k' ni bla toko imenitna! Tok se perpeljem v majstu in poprašam, kej so tist gospod, k' so me po telegraf beštelal. Pa vsak me je prašal, koko se pišejo, al kaj so. „Ja, če b' to vedla, b' vas ne prašala“, sem rekla, pa sem se vendar spomnila, de imam njih antres v bukval. Na to vižo sem ga zvedla in se mu grem forstelat, k' je per gospód ta vorenga, tolk malere že vem. Dobila sem ga v kancelij in k' mu pogledam v obraz, sem ga prec spoznala. „Aha“, sem rekla, „Oni so tist, k' so bli enkrat v Povlih namalan. Saj so res tistmo pildku zlo podobni. Naj ne zamerjo!“

„Al si ti Slovenarca?“ se zadere nad menoj. „Če si, kar poberi se mi nazaj, ti b' me še zagiftala.“

„Nič nej se ne boje, gospod londrihtar“, sem rekla, „jest kuham vsem glih, Slovincam in meškur—“

Pa me spet pogledajo tako, koker da b' bla kej vkradla. Gvišno se jim je ferdrisal, da sem rekla: meškur. Potlej sem zvedla, da se tih besed toko boje, koker ta rogat križa.

„Le pojď no v kuhinjo in zmen se z gospodinjo“, so rekli potem, „za lon bova že zglihala. Če boš bolj flisk, bo pa več lon. Jest zdey nimam cajta.“

Sem pa šla, pa mislila sem si, da midva ne bova dolg skep, se mi je že vse zdel. Ta gospod so toko hudga pogleda, da je strah. Pišejo se toko nekok grčovo, pa menda ne od nosa, k' je tak, koker da b' zaje v breg sedel. Pa naj bo, človk more tak bit, koker ga je Boh vstvaril, jest ne bom šimfala, dokler sem per njem, zavolj nosu so lahko prav erlih človk. Morbit bom drug bart kej več od njih povedala. Adijo.

Javna skušnja.

V kazinskem salonu je bila v pričo 30 večih ali manjših konšt. veljakov javna skušnja učencev minister-ske šole, ktero je to društvo pred letom ustanovilo. Pred-met govorov je bil: „Razgovor o pogodbi s Poljaki“. Učenec Aleksanderček Suppppan se je odlikoval prav dobro z govorom, ki mu ga je voditelj šole spisal in Aleksanderček iz glave naučil tako dobro, da je šepetalec Kaltenegger prav malo imel opraviti. Precej glad-kemu govoru se moramo tim bolj čuditi, ker ni lahko verjeti, da bi bil govornik vse razumel, kar se je iz glave učil.

Drugi učenec, nek Rühling, se je skoro enako vrlo odlikoval, tudi on je bil dobro memoriral govor, spisan mu po voditelju. Nekteri stavki sicer niso bili prav jasni, ker je bil učenec nekoliko njemu nerazumljivih besed izpustil, a vendar je pridnost njegova tim bolj hvale vredna, ker je mladenec še jako mlad in se ven-dar že podaja na politični led. Schafferjev Dolfi ta večer ni mogel stopiti na oder, ker se govora ni naučil. Mama so bili zato tako huda, da popoldan ni „kofetka“ dobil.

Sklenemo svoje sporočilo o tej skušnji s tem, da ta šola prav dobro napreduje. Če se bo tudi letos kazal tak napredek, nadjati se je, da že drugo leto ministrov ne bo manjkalo.

Presneti klerikalci.

Kar se dandanes na svetu nerodnega zgodi, koli-kor se primeri nesreč, hudodelstev itd., vsega so krivi klerikalci, kar jasno kažejo ta-le po liberalnih listih posneta sporočila:

Na gornjem Štajarskem se je pokazala neki ži-vinska kuga. Kdo drug je tega kriv, kakor klerikalci?

Pri ponočnem pretepu so v nekem kraju nekoga ubili. Tega hudodelstva ni nihče drug kriv, kakor klerikalci, kateri bi bili morali vedeti zato, da se bodo fantje pretepali.

V nekem kraju je pogorelo nekoliko hiš. Te ne-sreče krivi so klerikalci, kajti preiskava je pokazala, da je nekterim duhovnik žugal, da bodo goreli, ako se ne poboljšajo. Zraven tega pa je preiskava tudi poka-zala, da bi tiste hiše ne bile pogorele, ko bi bile stale v drugi vasi.

V drugem kraju sta dva železniška vlaka skup-trešila. Nihče več ne dvomi, da so takih nesreč krivi le klerikalci.

Po velikem dežji je neka reka izstopila in na-pravila veliko povodenj. Tudi te nesreče so krivi le klerikalci, kateri niso začasoma izpili te vode, ter rajši vino pijo, kakor vodo.

Preklic.

Hudobni slovenski jeziki in časniki so trosili po svetu, da je Valuškov Matiček zakrivil prestavljenje go-spodov profesorjev Pajka in Šumana iz Maribora v druge kraje.

Da je to nesramna laž, se vidi že iz tega, ker ima Matiček malo govoriti pri ministerstvu, dokler sem jaz šolski svetnik in moja beseda kaj velja.

Da bi ju bil pa jaz očrnil pri ministru, tega mi ni treba tajiti, kajti vsak človek vé, da imam jaz Slo-vence tako rad, da bi jih na srcu kar zadušil — iz gole ljubezni, se vé da.

Holzinger,

šolski svetnik, pa ne v pratiki.

Hvala ljubljanskemu magistratu.

Čast, komur čast gre! Ljubljanskemu magistratu se je posrečilo, vkrotiti vse tiste ponočnjake, kateri so se po mestu klatili in z vriskanjem prebivalce iz spanja budili. Ne sliši se več ne eden „živijo“, in če se sliši, le na polovico, kajti, preden rogovilež spusti to besedo iz ust, mu jih že trije policaji zatisnejo, tako da mora drugo polovico besede sam požreti. Lepa reč je po-nočni mir.

„Laib. Ztg.“ sicer prinaša polno vrsto hudodelstev, tatvin, pretefov itd., in le redko poroča, da bi se bil kak tat vjel. Toda kaj je to v primer s tem, da klicev „živijo“ ni več slišati! Vsak raj vidi, če se mu vša hiša okrađe, kakor da bi ga zbudil iz spanja kak „živijo“, vsak se raj dá preteposti po kakih potepuhih, kakor da bi ga kdo vstrašil s klicem „živijo“. Kaj pomaga, če te nihče ne okrađe, če pa naletiš povsod na pevce, ki slovenske krožijo in „živijo“ tulijo! Slava našemu magistratu!

Radovedno vprašanje.

„Tagblatt“ je nedavno imenoval duhovnike „pri-vilegirane postopače“.

Če ima „Tagblatt“ prav, kako bi se morali ime-novati njegovi čestitelji iz c. k. uradnji?

Ali ne morda „neprivilegirani postopači“, to se reče, postopači, kateri bi prav za prav ne imeli postopati, pa vendar postopajo?

Novi pregovori.

Aleksander Auersperg ne pade daleč od Adolfa Auersperga. Kogar vlada ljubi, ga tepe.

Črne se preobrne, kedar se iz poslanskega sedeža zvrne.

Boljši je smehljej ministra, kakor sto zaupnic, ktere bi Goričani Črnetu poslali.

Telegrami „Brenceljna.“

Iz Olimpa. Jaz se nisem pisal ne „Prešern“, ne „Preširen“, timveč „Preshiren“ po nekdanji pisavi. To „Novicam“ in „Slov. Narodu“ na uho. *Preshiren.*

Iz Litije. Schönwetter je ravnokar prejel red od prebivalcev otokov vélikega morja. (Ti prebivalci namreč jedo ljudi sploh, toraj bi tudi Slovence radi jedli. Kako da so na Schönwettera mislili?)

Brencelj piše:

Vsem tistim, kateri so mi pisali zarad „Sršenov“. „Brencelj“ ima svoj žep, „Sršeni“ pa svojega. Če hočete prejemati „Bren-celjna“, treba, da si njega naročite ali se pa pogodite z lastni-kom „Sršenov“, kateri ni z menoj v nikakoršni zvezi. Kdaj in ali bodo „Sršeni“ še katerikrat prileteli, tega tudi jaz ne vem. Da bi pa jaz z lastnikom njihovim Vašo reč v red spravljal, je za-me presitno in, kakor veste, jako prekerna stvar. Obrnite se tedaj naravnost do gosp. Železnikarja in če mi bo on izročil za Vas naročnino, Vam bom list z veseljem pošiljal.

Gosp. J. D. v T. Potrpajte še malo, danes so že tako pre-dolgi članki v listu.

Gosp. J. S. v K. Je bila pomota, ktera pa Vas nič ne obteži. Boljši tri liste, kakor nobenega. Hvala za pojasnilo.

Vse za narod, ali poslanec Črne na Dunaji.

(Malo podučljiva pesem za poslance in tiste, ki želé postati.)

1.

Bil slave žejen je Anton,
Hotel postati vsaj barón;
Kaj rad bi zlati križec vjel,
Zatoraj je mandat prevzel.
Na Dunaji prodal je glas,
Zagodel na nemčurski bas.
Tu vidi se, kakó naš Črne
Iz žbornice se moško verne.

2.

Na večer dobro se najé,
Potem pa v postljo spančkat gré.
Pa komaj se oči zapró,
Nagajat' mu bolhe začnó.
„Ej šentaj no, od kot mandat
Prejele ste, me nadlegvat!?“
Potem se urno s postlje spravi
In bolhe lačne ljuto davi.

3.

Ko zleze v posteljo nazaj,
Da spaval bi do dneva vsaj,
Prikaže se mu strašen duh
In pravi: „Čakaj, ti Črnuh!“
S košeno žuga mu rokó:
„Kaj li volilci porekó,
Ki so poslali te na Dunaj,
Da bi zastopal jih tu zunaj!“

4.

Ko duh v temoti se zgubi,
Črne prestrašen se zbudi.
„Ej, kdo je bil? kak potepuh?
Al strašil me slovenski duh?“
Obrne se na drugo stran;
Pa ni se še napočil dan,
Ko telegram mu iz Sežane
Zaspanca izpod nosa zmane.

5.

„Kaj dè mi to?“ prav' jezen ves,
„Sem morda jaz volilcev pes?“
V gostilnico opoldne gré,
Pečene piške kaj rad jé.
Ko se na mizo mu priprav'
Pečen petelin, ga pozdrav':
„Ne boš me hrustel“, mu zapoje,
„Id' prašat prej volilce svoje“.

6.

Črne Anton zdaj zre plašno
„Oh to je“, pravi, „res strašno!
Prinesi vina mi bokal,
Ki grozd najslajši ga je dal!“
Bokal na mizi kmal' stoji,
A Tone strahu obledi.
Ker vid' pred sabo flašo stati,
„Nezaupnica“ na nji je brati.

7.

„Le čakaj mi, ti grd Sežan,
Ti si mi davno že neslan.
Ti misliš, da mi strup poslal,
Pa si strašansko se goljfal.“
Tak jeze je do srca vroč,
Bóteljo nagne, vanjo skoč'
Volilcem je pete pokazal,
Kaj dobro jih je res namazal.

8.

Pa v vinu se on ne vtopi,
Plevel se rad ne pogubi.
„Kaj meni za volilce mar?
Mi mnogo ljubši je denar.“
Da novi službi bil bi kos,
Si dal odrezati je nos.
Popustil je Slovencev družbo
Ter stopil v ministérsko službo.

Prozaična opazka „Brenceljna“.

Kdor pozna Črnetu osebno,
bo morda rekel, da mu tukaj v
podobah ni podoben. Res je taka,
ni mu ne, to se reče: Nekdajnemu
Slovenču Črnetu zdajni odpa-
denec Črne ni več podoben, tako
se je spremenil, da ga sami vo-
lilci nočejo več poznati. Zdaj
toraj samemu sebi ni podoben.
Stavim, da mu bodo volilci, če se
jim bo vnovič ponujal, rekli: „Veš
kaj, Tone, mi te ne poznamo.
Pojdj se solit!“

Tako ima „Brencelj“ vselej prav.

Kupujte! Kupujte!

Lefauchaux-revolverje, 7 m/m., 9 m/m., 12 m/m. Puše z damaščenimi cevi,
s zlatom in srebrom okinčane in gravirane, puške, ki se od spredej bašejo (nabijajo), s povitimi in
železnimi cevi, tercerole (male pištole), samokrese, in patrone vsake baže. Vse to se dobiva po najnižji
ceni in s poštnim povzajem (Postnachnahme) pri

Edg. med. in kal. J. Alenčič & S.

Mateju Soršaku,
T. Skrajcar v Kropi na Gorenjskem.